

NEW CHALLENGE FOR BUSINESS - FINANCIAL REPORTING

Mariam Girsishvili,
Ph.D. Candidate In Finance,
Faculty of Business Technologies, Georgian
Technical University,
E-mail: Mariam.ghirsishvili@gmail.com,
Cell: 577 11 77 34

DOI suffix: 10.36962/NEC62-6303-04202179

ABSTRACT

In the 21st century, international accounting standards are being introduced in more and more countries, which is a way of comparing the economic indicators of countries in the world economy. Many enterprises around the world submit financial statements to external customers. Although the financial statements of different countries are similar to each other, there are still some differences between them, which is due to many social, economic and legislative factors. Also, the creation of national accounting standards in these countries takes into account the interests of different categories of financial reporting users.

These differences are the reason why the financial statements of all enterprises are accompanied by explanatory notes, which provide an explanation of each element of the financial statements in accordance with the accounting policies of the enterprise. Reducing these differences is the goal of the International Accounting Standards Board (IASB).

The purpose of this article is to review the impact of the changes for enterprises registered in Georgia. Enterprises registered in Georgia from 2019 will face various obligations, which have led to changes in Georgian tax legislation and the introduction of international accounting standards. Accordingly, the management of the company focused on bringing each operation carried out in the company in compliance with international standards and Georgian legislation.

The purpose of financial reporting is to create a transparent and trustworthy business environment in the country. From 2019, enterprises will submit financial statements to the Accounting, Supervision and Audit Supervision Service. The submitted report is important for creating a transparent business environment and allows the country to be more informed, to have information about the current economic situation in the country. Consequently more submitted reports are important to get information about the economic situation of the country.

The information presented in the article builds on the experience gained over the last 4 years, which includes the provision of financial reporting services in various sectors. Surveys conducted by company management and accountants and experience gained in preparing financial statements have had a significant impact on the findings in this article.

Keywords: Financial Reporting, International Standard, Certified Accountant.

ბიზნესის ახალი გამოწვევა - ფინანსური ანგარიშგება

მარიამ ღირსიაშვილი,

საქართველოს ტექნიკური

უნივერსიტეტის ბიზნეს ტექნოლოგიების

ფაკულტეტის დოქტორის აკადემიური ხარისხის

კანდიდატი ფინანსებში,

ელ.ფოსტა: Mariam.ghirsiashvili@gmail.com,

მობ: 5771 17 7 34

ანოტაცია

21-ე საუკუნეში ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტები უფრო და უფრო მეტ ქვეყანაში იწერება, რაც მსოფლიო ეკონომიკაში ქვეყნების ეკონომიკური მაჩვენებლების შედარების გზას წარმოადგენს. მსოფლიოს მრავალი საწარმო წარუდგენს გარე მომხმარებელს ფინანსურ ანგარიშგებას. მიუხედავად იმისა, რომ სხვადასხვა ქვეყნის ფინანსური ანგარიშგება ერთმანეთის მსგავსია, მათ შორის მაინც არსებობს გარკვეული განსხვავებები, რაც განპირობებულია მრავალი სოციალური, ეკონომიკური და საკანონმდებლო ფაქტორით. აგრეთვე იმით, რომ ამ ქვეყნებში ბუღალტრული აღრიცხვის ეროვნული სტანდარტების შექმნა ხდება ფინანსური ანგარიშგების მომხმარებელთა სხვადასხვა კატეგორიის ინტერესთა გათვალისწინებით. სწორედ ეს განსხვავებებია მიზეზი, იმისა რომ ყველა საწარმოს ფინანსურ ანგარიშგებას თან ერთვის განმარტებითი შენიშვნები, სადაც მოცემულია საწარმოს სააღრიცხვო პოლიტიკის შესაბამისად, ფინანსური ანგარიშგების თითოეული ელემენტის განმარტება. სწორედ ამ განსხვავებების შემცირება ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს (ბასსს) საქმიანობის მიზანი. სტატიის მიზანს წარმოადგენს 2019 წლიდან საქართველოში რეგისტრირებულ საწარმოებისთვის განხორციელებული ცვლილებების გავლენის მიმოხილვა. 2019 წლიდან საქართველოში რეგისტრირებული საწარმოები სხვადასხვა ვალდებულების წინაშე დადგნენ, რაც საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობის ცვლილებებმა და ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების დანერგვამ გამოიწვია. შესაბამისად კომპანიის ხელმძღვანელობა ორიენტირებული გახდა კომპანიაში განხორციელებული თითოეული ოპერაცია შესაბამისობაში მოსულიყო საერთაშორისო სტანდარტებთან და საქართველოს კანონმდებლობასთან. ფინანსური ანგარიშგების მიზანს წარმოადგენს ქვეყანაში განჭირვალე და სანდრო ბიზნესგარემოს შექმნა. 2019 წლიდან საწარმოები წარადგენენ ფინანსურ ანგარიშგებას ბუღალტრული აღრიცხვის, ზედამხედველობის და აუდიტის ზედამხედველობის სამსახური. წარდგენილი ანგარიშგება მნიშვნელოვანია გამჭირვალე ბიზნეს გარემოს შესაქმნელად და მეტი ინფორმირების საშუალებას აძლევს ქვეყანას, ფლობდეს ინფორმაციას ქვეყანაში არსებული ეკონომიკური მდგომარეობის შესახებ. შესაბამისად მეტი წარდგენილი ანგარიშგება მნიშვნელოვანია ქვეყნის ეკონომიკური მდგომარეობის შესახებ ინფორმაციის მისაღებად. სტატიაში წარმოდგენილი ინფორმაცია ეყრდნობა ბოლო 4 წლის განმავლობაში მიღებულ გამოცდილებას, რაც მოიცავს სხვადასხვა სექტორში ფინანსური ანგარიშგების მომზადების მომსახურების განევას. კომპანიების ხელმძღვანელობისა და ბუღალტრების გამოკითხვამ და ფინანსური ანგარიშგების მომზადების შედეგად მიღებულმა გამოცდილებამ მნიშვნელოვანი გავლენა მოახდინა სტატიაში არსებულ დასკვნებზე.

საკვანძო სიტყვები: ფინანსური ანგარიშგება, საერთაშორისო სტანდარტი, სერთიფიცირებული ბუღალტერი.

შესავალი

მსოფლიოში მცირე და საშუალო ბიზნესის ფინანსური მდგომარეობა მრავალი წელია გასაჯაროებული ფინანსური ანგარიშგებით იზომება. ფინანსური ანგარიშგება არის საანგარიშგებო პერიოდის განმავლობაში განხორციელებული სამეურნეო ოპერაციების შესახებ ინფორმაცია, რომელიც არის ერთგვარი გზამკვლევი ანგარიშგებით დაინტერესებული პირთათვის.

2021 წელს ბიზნეს სექტორი მრავალი გამომწვევის წინაშე დადგა. 2019 წელს საქართველოში შეიქმნა ბუღალტრული აღრიცხვის, ზედამხედველობისა და აუდიტის ზედამხედველობის სამსახური¹, რომლის მისიასაც წარმოადგენს ეფექტური ეკონომიკური გადაწყვეტილებების მისაღებად საჭირო ფინანსური და მმართველობითი ინფორმაციის სანდოობის უზრუნველყოფა. გამჭირვალე გარემო კი ქვეყნის განვითარების წინაპირობაა. იმისათვის რომ ქვეყნის ეკონომიკური მდგომარეობის შესახებ ინფორმაცია შეფასებადი და უფრო მეტად გამჭირვალე გახდეს, საჭიროა საქართველოს ტერიტორიაზე არსებული ბიზნესის შესახებ ინფორმაცია ხელმისაწვდომი იყოს ყველა დაინტერესებული პირისათვის.

ფინანსური ანგარიშგებით დაინტერესებული პირების ანგარიშგებაში არსებულ ინფორმაციას ძირითადად იყენებენ სხვადასხვა ტიპის ეკონომიკური გადაწყვეტილებების მისაღებად. ამ ინფორმაციაზე დაყრდნობით შესაძლებელია დაინტერესებულმა პირებმა მიიღონ გადაწყვეტილება საწარმოს გაყიდვის ან ყიდვის, ინვეტიციის განხორციელების შესახებ, გადახორციელონ მუშაკების ხელფასების ცვლილება, ნასესხების სახსრების შეფასება, განსაზღვრონ საგადასახადო პოლიტიკა, გასანაწილებელი მოგებისა და დივიდენდები და რაც ყველაზე მთავარია დაისახონ მომავალი მიზნები.

სწორედ ამ მიზნით 2016 წელს საქართველოს პარლამენტმა მიიღო კანონი², რომლის თანახმადაც საქართველოში არსებულმა კომპანიებს დაეკისრათ ვალდებულება 2019 წლიდან წარედგინათ გასული 3 წლის ფინანსური ანგარიშგება. ფინანსური ანგარიშგება მოიცავს რამდენიმე კომპონენტს:

- ფინანსური მდგომარეობის შესახებ ანგარიშგება ე.წ ბალანსი,
- საქმიანობის შედეგების შესახებ ანგარიშგება ე.წ მოგება ზარალი,

- ფულადი ნაკადების მოძრაობის ანგარიშგება ე.წ cash flow,

- ორგანიზაციის მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა,

- განმარტებითი შენიშვნები.

იმისათვის რომ მომხდარიყო საქართველოში არსებული კომპანიების ზომითი კატეგორიის მიხედვით ინდენტიფიცირება, მოხდა კომპანიების დაყოფა კატეგორიების მიხედვით.

დღეის მდგომარეობით ორგანიზაციები იყოფა 6 კატეგორიად:

1. პირველი კატეგორიის საწარმო;
2. მეორე კატეგორიის საწარმო;
3. მესამე კატეგორიის საწარმო;
4. მეოთხე კატეგორიის საწარმო;
5. ჯგუფები;
6. არასამეწარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირები.

ზემოთ აღნიშნული კატეგორიების მიხედვით საწარმოებს გაუჩნდათ სხვადასხვა სახის ვალდებულება ფინანსური ინფორმაციის წარგენის მიზნებისათვის.

პირველი კატეგორიის საწარმოს განეკუთვნება ისეთი საწარმო რომელთა აქტივების ჯამური რაოდენობა 50 მილიონ ლარს აღემატება, შემოსავლი 100 მილიონს, ხოლო დასაქმებულთა საშუალო რაოდენობა 250-ს. ან აკმაყოფილებს ამ 3 კრიტერიუმიდან მინიმუმ 2 კრიტერიუმს.

აღნიშნული კატეგორიის საწარმოები ვალდებული არიან წარადგინონ ყოველწლიურად აუდიტებული ფინანსური ანგარიშგების სრული პაკეტი.

მეორე კატეგორიის საწარმოებს მიეკუთვნება ის საწარმოები რომელთა აქტივების ჯამური ღირებულება 50 მილიონს ლარს არ აღემატება, შემოსავალი 100 მილიონ ლარს, ხოლო საანგარიშგებო პერიოდში დასაქმებულთა რაოდენობა 250-ს. ან აკმაყოფილებს ამ კომპონენტებიდან მინიმუმ 2 კრიტერიუმს.

აღნიშნული კატეგორიის საწარმოების ფინანსურ ანგარიშგებას წარადგენენ სრული პაკეტით, და ვალდებული არიან წარადგინონ ანგარიშგება იყოს აუდიტებული ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშებისა და აუდიტის ზედამხედველობის სამსახურში რეგისტრირებული დამოუკიდებელი აუდიტორული კომპანიების და აუდიტორების მიერ.

რაც შეეხება მესამე და მეოთხე კატეგორიის საწარმოების, ისინი გათავისუფლებულნი არიან აუდ-

1 საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2016 წლის 14 სექტემბრის ბრძანება # 223, ფინანსური აღრიცხვის, ზედამხედველობისა და აუდიტის სამსახურის დებულების დამტკიცების თაობაზე

2 საქართველოს კანონი ბუღალტრული აღრიცხვის, ზედამხედველობისა და აუდიტის შესახებ 24 ივნისი, 2016

იტისგან, თუ საწარმოს ხელმძღვანელობა თავად არ გამოთქვამს სურვილს წარადგინონ აუდიტებული ფინანსური ანგარიშგება.

მესამე კატეგორიის საწარმოს მიეკუთვნება ის საწარმოები, რომელთა აქტივების ჯამური ღირებულება 10 მილიონ ლარს აღემატება, შემოსავლი 20 მილიონ ლარს, ხოლო დასაქმებულთა საშუალო რაოდენობა 50-ს. ან აკმაყოფილებს ამ 3 კრიტერიუმს.

მეოთხე კატეგორიის საწარმოს განეკუთვნება ის საწარმოები, რომელთა აქტივების ჯამური ღირებულება 1 მილიონ ლარს არ აღემატება, შემოსავლი 2 მილიონს ხოლო დასაქმებულთა საშუალო რაოდენობა 10-ს, ან აკმაყოფილებს მინიმუმ ორ კრიტერიუმს.

ჯგუფებს განეკუთვნება ის საწარმოები რომლებსაც ყავთ შვილობილი საწარმოები.

რაც შეეხება არასამეწარმო (არაკომერციულ) იურიდიულ პირებს რომელთა მიზანია არასამეწარმო საქმიანობა.

საქართველოში უმეტესი ნაწილი საწარმოების მიეკუთვნება მესამე და მეოთხე კატეგორიის საწარმოს. ეს სწორედ ის სეგმენტია სადაც მოსახლეობის მნიშვნელოვანი წილია დასაქმებული.

2019 წელს მესამე და მეოთხე კატეგორიებს ევალებოდათ ანგარიშგების წარდგენა 1 ოქტომბრამდე, თუმცა მეოთხე კატეგორიის საწარმოებს აღნიშნული მოთხოვნა გადაუვადდათ 2 წლის ვადით და წარდგენის ვალდებულება გაუჩნდათ 2021 წლის 1 ოქტომბრამდე.

დასკვნა

ანგარიშგების ვალდებულების გაჩენას კომპანიის მმართველები დააყენა პროფესიონალი ბუღალტრების საჭიროების წინაშე. აღმოჩნდა რომ ის ბუღალტრები, რომელთა ვალდებულება წლის განმავლობაში საწარმოს ფინანსური ინფორმაციის შემოსავლების სამსახურთან წარგენით შემოიფარგლებოდა, მოუწიათ ფინანსური ანგარიშგების შედგენა, შესაბამისად ხელმძღვანელობა დადგა არჩევანის წინაშე გადაემზადებინათ არსებული კადრები თუ აღნიშნული მომსახურება გადაეცათ აუდიტორულ კომპანიებზე.

ორივე შემთხვევაში ყველა კომპანიისთვის ანგარიშგების წარდგენის ვალდებულებამ გაზარდა კომპანიის ბუღალტრული და აუდიტორული მომსახურების დანახარჯები. როგორც პრაქტიკამ გვიჩვენა ახალმა რეგულაციებმა გამოიწვია

ბუღალტრებს შორის კონკურენცია. გარკვეულმა კატეგორიამ, რომლებშიც გაჩნდა სამსახურის დაკარგვის შიში, მიიღეს გადაწყვეტილება თავად დაეფინანსებინათ კვალიფიკაციის ამაღლებისთვის საჭირო კურსები. შესაბამისად გაიზარდა მოთხოვნა ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების პრაქტიკულ და თეორიულ კურსებზე.

ბაზარზე გამოჩნდნენ ორგანიზაციები, რომლებმაც დააორგანიზეს სხვადასხვა სახის ტრენინგები, სადაც მსურველთა რაოდენობა დღითიდღე იზრდებოდა. თუმცა საწარმოების ხელმძღვანელობის მცირე ნაწილი იყო ინფორმირებული თანამშრომელთა კვალიფიკაციის ამაღლების საჭიროებაზე. სწორედ ამიტომ გარკვეულ წილად ყველაზე დაბალშემოსავლიანი პროფესიის წარმომადგენლები თავად წევდნენ დანახარჯების იმისათვის რომ მომავალში არ მომხდარიყო მათი ჩანაცვლება კვალიფიციური ბუღალტრებით.

კანონმდებლობის ცვლილების შედეგად კომპანიებმა დაიწყეს ზრუნვა ფინანსური აღრიცხვის მონესრიგებაზე, შეიძინეს ბუღალტრული პროგრამები, მიიღეს მომსახურება კვალიფიციური ბუღალტრებისა და აუდიტორებისგან, რამაც გაზარდა კომპანიის დანახარჯები.

თავდაპირველად საკანონმდებლო ცვლილებების შემუშავების დროს პროექტით განსაზღვრული იყო ფინანსურ ანგარიშგებაზე ხელმომწერ პირად პროფესიონალი ბუღალტერი³, ამის შემდგომ მოხდა საქართველოში არსებული საწარმოების სავალდებულო გამოკითხვა შემოსავლების სამსახურის ელექტრონული სისტემის მეშვეობით, რათა დაედგინათ რამდენი კომპანია სარგებლობდა პროფესიონალი ბუღალტრის მომსახურებით. გამოკითხვის შედეგად დადგინდა, რომ გამოკითხულთა მხოლოდ 10% სარგებლობდა პროფესიონალი ბუღალტრის და აუდიტორის მომსახურებით. შესაბამისად ბაზარზე გაჩნდებოდა დისბალანსი მოთხოვნასა და მიწოდებას შორის, კერძოდ, სერტიფიცირებულ პროფესიონალი ბუღალტრის ადამიანური რესურსი ვერ დაფარავდა ყველა კომპანიის მოთხოვნას.

სწორედ ამიტომ კანონი აღნიშნული რედაქციით არ დამტკიცდა და ამოღებულ იქნა პროფესიონალი ბუღალტრების ხელმოწერის მოთხოვნა.

2020 წლის ანგარიშგება ამ პერიოდისთვის წარდგენილი აქვს 58 ათასზე მეტ საწარმოს. 2020 წლის მდგომარეობით საქართველოს პროფესი-

3 <http://gfpa.ge/site/index.php?tid=0&color=green&lid=35&sid=37>

ონალ ბუღალტერთა და აუდიტორთა ფედერაციაში რეგისტრირებულია 467 სერთიფიცირებული ბუღალტერი. შესაბამისად მოთხოვნა მინოდებაში საკმაოდ დიდი დისბალანსია.

2021 წელს კომპანიებმა იზრუნეს ბიზნეს ოპერაციების თანხვედრაზე საკანონმდებლო კანონ-

მდებლობასა და საერთაშორისო სტანდარტებთან, შესაბამისად კომპანიის ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასთან ერთად დაინტერესებულმა პირებმა მიიღეს სანდო ინფორმაცია კომპანიების პოზიციის, მოგების მაჩვენებლებისა და ხარჯების შესახებ.

REFERENCES:

1. <http://gfpa.ge/site/index.php?tid=0&color=green&lid=35&sid=37>
2. <https://matsne.gov.ge/ka/document/view/3928?publication=0>
3. https://saras.gov.ge/Content/files/2017_Conceptual_Framework.pdf
4. Order of the Minister of Finance of Georgia dated September 14, 2016 No. 223 "On approval of the Regulation on the Financial Accounting, Supervision and Audit Service". (In Georgian)
5. Law of Georgia "On accounting, supervision and audit" June 24, 2016; (In Georgian)
6. International Financial Reporting Standard, 2015; (In Georgian)
7. Conceptual Framework for Financial Reporting - International Accounting Standards Board, 2010. (In Georgian)